

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Марина Спасова Иванова
Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“,
по конкурса за заемане на академичната длъжност „професор“
в област на висше образование 1. Педагогически науки, Професионално направление
1.3. Педагогика на обучението по (Методика на обучението по технологии и
предприемачество в началните класове и Методика на работа в часа на класа в
началните класове)

Конкурсът за „професор“ е обявен в ДВ, брой бр. 48/28.06.2022 г. и на интернет страницата на СУ за нуждите на катедра „Начална училищна педагогика“ към Факултета по науки за образованието и изкуствата. Като единствен кандидат участва доц. дн Любен Владимиров Витанов.

1. Съответствие на процедурата и подадената документация с действащата нормативна уредба

Съгласно Заповед № РД 38-390/13.07.2022 г. на Ректора на СУ „Св. Климент Охридски“, за провеждане на конкурс за професор по професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по... (Методика на обучението по технологии и предприемачество в началните класове и Методика на работа в часа на класа в началните класове) участвам, като член на научното жури в конкурса.

За участие в обявения конкурс е подал документи един кандидат – доц. дн Любен Владимиров Витанов, от ФНОИ, СУ „Св. Климент Охридски“.

Представеният от доц. Витанов комплект материали е в съответствие с Правилника за развитие на академичния състав на СУ и включва всички необходими документи: т. 7 –автобиография, дипломи за ОНС „доктор“, „доктор на науките“, за заемана длъжност „доцент“ в СУ „Св. Кл. Охридски“ и др.

2. Общо биографично представяне на кандидата

Любен Владимиров Витанов завършва ОКС „бакалавър“ във ВПИ Благоевград през 1984 г. в специалност „Начална педагогика“. От 1981г. до 1984 г. се занимава с преподаване и изследователска работа. От 1985 г. до 1987 г. е докторант в ЮЗУ „Неофит Рилски“ с присъдена диплома за ОНС „доктор“ във ФНПП към СУ „Св. Климент Охридски“ през 1996 г., ОНС „доктор на науките“ във ФНОИ през 2021 г.

От 1991 г. е преподавател във Факултета по начална и предучилищна педагогика. В периода на преподавателската му работа като асистент, старши, главен асистент и доцент, участва активно в различни квалификационни курсове, научноизследователски проекти. Група богат и разнообразен трудов опит свързан с обучението и образованието на деца и ученици във големия времеви отрязък – от предучилищна до гимназиална училищна възраст.

3. Преподавателска дейност

Като преподавател и специалист по методика на обучението по бит и технологии и от 2016 г. – технологии и предприемачество, за която промяна и нова концепция и стратегия в професионалното обучение на децата има заслуга и доц. Витанов, последният разработва самостоятелно и в екип впечатляващо количество учебни курсове, свързани с дисциплините, които преподава както и множество учебници и помагала необходими за обучението, а именно:

- Дидактика на техниката и технологиите – спец. ПНУП
- Дидактика на техниката и технологиите – спец. НУПЧЕ

- Методика на педагогическата работа в часа на класа – спец. ПНУП
- Методика на педагогическата работа в часа на класа – МП НУП (за завършили други специалности)
- Методика на педагогическата работа в часа на класа – МП НУП (за завършили педагогически специалности и специалности с учителска правоспособност)
- Дидактика на техниката и технологиите – съвременни тенденции и подходи – МП НУП (за завършили педагогически специалности и специалности с учителска правоспособност)
- Дидактика на техниката и технологиите – съвременни тенденции и подходи – МП НУП (за завършили други специалности)
- ИД Методи и техники за активно учене
- ИД Методика на обучението по безопасност на движението по пътищата
- ФД Обучение и игра – МП НУП (за завършили педагогически специалности и специалности с учителска правоспособност)
- ФД Насоки за работа в избираемите учебни часове
- Приобщаващо образование (съвместно с проф. дпн Милен Замфиров) – МП НУП (за завършили педагогически специалности и специалности с учителска правоспособност).

Преподавателската му дейност е богата и разнообразна и е насочена и към базисната педагогическа подготовка, в която предлага като експерт и нови иновации в методиките на преподаване и учене – проектната дейност и активното учене.

4. Научноизследователска дейност

Експертизата на доц. дн Витанов е ориентирана към изследователска работа в общата педагогиката и професионалното обучение, но осъществени в нова среда с иновации, техника, електронно и дистанционно обучение . За обогатяване на своята подготовка участва като член и ръководител на една от групите от разнообразни проекти на Фонд Научни изследвания при СУ „Св. Кл. Охридски“, финансирани от МОН, а също и национални и международни проекти. Акценти в изследванията са: иновативни методи на обучение в началния етап на обучение, интерактивното обучение, качеството на електронното учене, създаване на нови учебни и методически материали, тестове, активното учене и проектната работата.

5. Научна продукция

Кандидатът доц. Витанов е приложил общо 29 научни труда, от които 1 монография (като основен хабилитационен труд), 1 (друга) монография, която не е представена като хабилитационен труд, 1 публикувана глава от колективна монография, 1 статия, публикувана в научно издание, реферирано и индексирано в световноизвестни бази данни с научна информация, 13 статии и доклади, публикувани в нереферираните списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни томове, 4 учебника от категорията „Публикуван университетски учебник или учебник, който се използва в училищната мрежа“ и 8 учебни пособия, използвани в училищната мрежа.

5.1. Съответствие с наукометричните показатели за заемане на академичната длъжност

Като цяло, научните трудове на Любен Витанов отговарят на минималните национални изисквания (по чл. 2б, ал. 2 и 3 на ЗРАСРБ), а също и на изискванията на СУ „Св. Климент Охридски“ за заемане на академичната длъжност „професор“ в

научната област и професионално направление на конкурса. По показатели А, Б, В, Г, Д, Е от 1 до края общо точките са 460.

Научните трудове представени от кандидата не повтарят такива от предишни процедури за придобиване на научно звание и академична длъжност. Нямам данни и за доказано плагиатство.

5.2. Съдържателен анализ на представените научни трудове за участие в конкурса

Монографията „Обучението по технологии и предприемачество“ за началните класове е нов прочит на Дидактиката на обучение по технологии и предприемачество и на някои нови елементи при реализацията на различните подходи, методи, средства и форми в методиката на обучение по технология и предприемачество. Книгата е представена като основен хабилитационен труд, в който на базата на изследване са изведени приоритети на обучението по технологии и предприемачество и важни частно дидактически проблеми като: основните нормативните документи и съвременните аспекти на учебното съдържание, стратегиите, методите и техниките на работа, STEM подхода в учебната работа, работата по проекти, опитно-изследователската работа, активното учене, делови и симулативни игри.

В монографията са представени и реализирани някои от подходите в креативната дейност – анализ и реконструкция на минали постановки в методическата дейност и връзката с природата и света около нас, които изискват от обществото адаптиране, социализация и готовност за активно участие в труд.

Монографията „STEM обучение по технологии и предприемачество“ на доц. дн Любен Витанов се отличава с богат научен апарат, важни изводи за съвременната теория и практика, пряко ориентирани към съвременното разбиране за STEM подхода, основните характеристики, методи, съдържание на обучението и други важни въпроси. Специално място е отделено и за проблемите, които съпътстват прилагането му в училищната среда. Отделено е място и за подготовката и използването на разнообразни ресурси от учителите и учениците. Коректно е използвана голяма база от източници по темата.

Останалите научни трудове също са в съответствие с профила на конкурса и обхващат двете области: Методика на обучението по технологии и предприемачество в началните класове и Методика на работа в часа на класа в началните класове.

6. Научно теоретични, практико-приложни, художественотворчески и други приноси

Акцент в предложените публикации безспорно е монографията „Обучението по технологии и предприемачество“. Отчитам, че научното изследване кандидатът за професор е осъществил на база на провеждане на обширен теоретичен анализ и проучване на съвременното технологично обучение у нас и по света.

Монографията на доц. Витанов се отличава със собствен стил в изследване на актуални за съвременното образование кръг от въпроси, които той интерпретира и за които предлага нов прочит и анализ. Отчита се сложността, многофакторността и интегративните връзки на изследваните процеси и явления проучени отново в монографията, като се дава и един много широк и пълен поглед в областта на технологичното обучение и по-конкретно на учебния предмет технологии и предприемачество в училище.

Основните приносни моменти може да се изброят така:

1. Описани и систематизирани са основните определения, съдържание и насоки на обучение в областта на технологиите и предприемачеството.

2. Обстойно се изясняват и анализират теоретично и методически преподаването и усвояването на знания и умения за технологиите и предприемачеството в началните класове.

3. Описва се конструктивно обучението по инженерство в неговите два основни области: обучението по моделиране и обучението по конструиране и техните основни характеристики в начален етап.

4. Систематизирани са основните проблеми на STEAM подхода на обучение: теоретични методически проблеми, подходи, учебно съдържание и разнообразни задачи, варианти, примери и добри практики.

5. Създаден и апробиран е методически подход за динамично съчетаване и надграждане на традиционните директни методи и методите за активно и учене по технологии и предприемачество.

6. Конструирани са успешно всички основни въпроси и проблеми на обучението по технологии и предприемачество – нормативни документи, учебно съдържание, планиране и организиране на обучението, концепции, приоритети и основни организационни форми и методи за преподаване и учене.

7. Систематизирани са нови приоритети, насочени към увеличаване на приноса му за общообразователната подготовка на учениците от начален етап.

8. Принос е и разглеждането на рефлексивната педагогическа практика и модела за цялостен подход към създаване на позитивна учебна среда по технологии и предприемачество.

7. Лични впечатления

Познавам кандидата за професор Любен Витанов от 1987 г. и смятам, че през този дълъг свой път на развитие в научната област, той е проявявал упоритост, търпимост, целенасоченост и последователност в работата в това частно научно направление по Методика на технологичното обучение и Общата Дидактика със специфична реализация в частните методики. Представените за рецензиране научни трудове отразяват всички тези положителни качества на кандидата. Той се е доказал като изключително способен учен, с голям принос към теорията и практиката на предметното обучение по технологии и предприемачество и напълно отговаря на изискванията на конкурса, за който кандидатства.

8. Бележки, препоръки и въпроси

Нямам критични бележки, но въпреки големите и ясни приноси към приложната дейност в обучението, бих препоръчала на кандидата да съсредоточи своите усилия в методиката на преподаване на технологията и предприемачеството за начална и прогимназиална училищна степен, като остави конкретната частна методика на преподаване по конструиране и технологии за най-ранна детска възраст (предучилищна), която изисква в много по-малка степен дидактизма, перфекционизма и професионализма, който безспорно кандидатът притежава.

9. Заключителна оценка

В заключение споделям, че документите и материалите, представени от него отговарят на всички изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и Правилника на СУ „Св. Климент Охридски“.

Кандидатът в конкурса е представил повече от достатъчен на брой научни трудове, публикувани след материалите, използвани при защитата на ОНС „доктор“ и ОНС „доктор на науките“. В работите на кандидата има оригинални научни и приложни приноси, които са получили национално и международно признание.

След запознаване с представените в конкурса материали и научни трудове и анализ на техните научно-приложни приноси, намирам за напълно основателно да дам своята положителна оценка пред Научното жури, на което съм член да изготви доклад – предложение до Факултетния съвет на Факултета по науки за образованието и изкуствата за избор на доц. дн Любен Владимиров Витанов на академичната длъжност „професор“ в област на висше образование 1. Педагогически науки, Професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по (Методика на обучението по технологии и предприемачество в началните класове и Методика на работа в часа на класа в началните класове)

22.09.2022 г.
гр. Пловдив

Представил становището:

(проф. д-р Марина Иванова)